

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Валентина АРАНЧІЙ

« 04 вересня » 2021 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма

Інформаційні управляючі системи та технології

спеціальність 126 Інформаційні системи та технології

галузь знань 12 Інформаційні технології

ступінь вищої освіти магістр

Полтава 2021

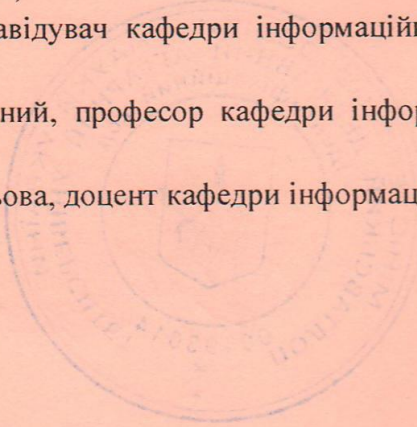
Розробники:

Олена Копішинська, професор кафедри інформаційних систем та технологій,
к.ф.-м.н., доцент;

Юрій Уткін, завідувач кафедри інформаційних систем та технологій, к.т.н.,
доцент;

Юрій Поночовний, професор кафедри інформаційних систем та технологій,
д.т.н., с.н.с.;

Лариса Дегтярьова, доцент кафедри інформаційних систем та технологій, к.т.н.,
доцент

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена
на засіданні кафедри інформаційних систем та технологій

Протокол від « 30 » серпня 2021 р. №1

Завідувач кафедри

інформаційних систем та технологій

Юрій УТКІН

Наскрізна програма практики ухвалена
науково-методичною радою спеціальності

«Інформаційні системи та технології»

Протокол від « 30 » серпня 2021 р. №1

Голова науково-методичної ради

спеціальності

«Інформаційні системи та технології»

Олена КОПІШИНСЬКА

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена у відповідності до освітньо-професійної програми Інформаційні управляючі системи та технології спеціальності 126 Інформаційні системи та технології ступеня вищої освіти магістр.

Метою практики є закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, формування базових професійних умінь і навичок, особистісних якостей фахівця з інформаційних систем та технологій, необхідних для успішної роботи та професійного розвитку в сучасних ІТ компаніях, що займаються розробленням, удосконаленням та впровадженням ІТ технологій у всіх галузях людської діяльності. Розширення наукового світогляду в предметній області та формування прагнення до професійного самовдосконалення.

Завдання практики:

- ознайомлення із організаційною структурою та діяльністю підприємств (окремих структурних підрозділів), вимогами до професійного рівня та знань, умінь навичок фахівців різного спрямування в галузі ІТ;
- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань і практичних навичок з основних дисциплін професійної підготовки, збір фактичного матеріалу для виконання курсових проєктів (робіт), кваліфікаційної роботи;
- закріплення теоретичних знань і практичних навичок, пов'язаних із методами роботи з великими обсягами даних, створення та використання нейронних мереж, інтелектуальних систем;
- визначення особливостей та сфер застосування програмних засобів та технологій управління ІТ-проєктами, участь у проєктному менеджменті;
- формування професійних умінь та практичних навичок із проєктування інформаційних систем та їхніх складових на основі сучасних методологій та підходів;
- формування пропозицій щодо проведення досліджень, здійснення інновацій в умовах неповної або обмеженої інформації з урахуванням наукової, виробничої, соціальної значимості;
- систематичне оновлення та творче застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань, які постають при реалізації ключових функцій професійної діяльності.

Проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Інформаційні управляючі системи та технології другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 126 Інформаційні системи та технології галузі знань 12 Інформаційні технології наступних *компетентностей*.

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в області інформаційних систем та технологій, що передбачає застосування теорій, методів та моделей інформаційних систем та технологій, відповідної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Загальних:

- здатність до критичного осмислення проблем у галузі інформаційних технологій, аналізу та синтезу на відповідних рівнях;
- знання та розуміння сучасних наукових здобутків у сфері професійної діяльності;
- здатність до провадження дослідницької та інноваційної діяльності у галузі інформаційних технологій;
- здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;
- здатність до усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською та іноземною мовою;
- здатність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і культурний рівень, будувати траєкторію професійного розвитку й кар'єри, продовжувати навчання з високим рівнем автономності;
- здатність здійснювати управління проєктними роботами, організовувати командну роботу, проявляти ініціативу з удосконалення діяльності професійних колективів.

Спеціальних (фахових):

- здатність до використання та розвитку методологій і технологій проєктування та реалізації інформаційних систем;
- здатність застосовувати методичні та нормативні документи, пропозиції та проводити заходи щодо реалізації розроблених проєктів і програм;
- здатність використовувати сучасні інформаційні системи та технології (виробничі, підтримки прийняття рішень, інтелектуального аналізу даних та інші), методики і техніки кібербезпеки під час виконання функціональних завдань та обов'язків;
- здатність розвивати, розгортати, експлуатувати наявні інформаційні системи, аналізувати показники функціональності та ефективності, визначати стратегію їхнього розвитку;
- здатність здійснювати планування, виконання проєктних дій та прийняття проєктних рішень в процесі управління проєктуванням інформаційних систем, їх розгортанням, впровадженням, ефективною експлуатацією та розвитком;

- здатність презентувати результати науково-дослідницької діяльності, готувати наукові публікації, доповідати на наукових заходах.
- здатність ефективно вибирати належні напрями і відповідні методи для розв’язування задач в області інформаційних технологій та розподілених систем баз даних та знань;
- здатність застосовувати методи та засоби обчислювального інтелекту для розроблення інтелектуальних інформаційних систем та технологій в різних галузях;
- здатність управляти інформаційними ризиками організації на основі концепції інформаційної безпеки з використанням систем безпеки баз даних, мережевої безпеки та криптографічного захисту даних;
- здатність застосовувати інструменти управління проектами, у тому числі з використанням гнучких методів управління проектами.

Проходження практики сприяє формуванню наступних *програмних результатів навчання*:

- демонструвати знання методологій і технологій, процесів та стандартів проектування та реалізації інформаційних систем;
- здатність використовувати поглиблені професійно-профільні знання та практичні навички для оптимізації проектування інформаційних систем будь-якої складності, для вирішення конкретних завдань проектування інтелектуальних інформаційних систем з управління об’єктами різної фізичної природи;
- демонструвати знання стандартів, методів, і технологій управління проектами створення, розгортання та розвитку інформаційних систем, основ управління ризиками та якістю проектів інформаційних систем, світового досвіду планування управління проектами інформаційних систем;
- здатність демонструвати знання і практичні навички програмування та використання прикладних і спеціалізованих комп’ютерних систем та середовищ для розв’язання задач проектування;
- моделювати високорівневі абстракції у наборах великих даних, здійснювати їх інтелектуальний аналіз і оперативну обробку, застосовувати інструментарій аналітики великих даних в процесі розв’язання прикладних задач;
- розробляти архітектуру зберігання і обробки великих даних, проектувати сховища великих даних для видобутку даних і знань, реалізовувати проекти з використанням великих даних;
- визначати чинники уразливості інформаційних систем, загрози інформаційної безпеки, забезпечувати безпеку інформаційних систем, здійснювати її моніторинг, розробляти і впроваджувати заходи щодо запобігання порушення захисту інформації і доступу до даних, встановлювати, налагоджувати та супроводжувати технічні засоби захисту інформації;

- використовувати інструментарій проектування інтелектуальних систем і штучних нейронних мереж, засоби та технології їх реалізації, розробляти відповідне програмне забезпечення, що входить до складу інформаційних управляючих систем;
- розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу;
- здійснювати системний аналіз архітектури підприємства та його ІТ-інфраструктури, проводити розроблення та вдосконалення її елементної бази і структури;
- практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Інформаційні управляючі системи та технології другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 126 Інформаційні системи та технології денної форми навчання 2021 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

**Види, назва і тривалість практики здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Інформаційні управляючі системи та технології»
ступеня вищої освіти магістр спеціальності
126 Інформаційні системи та технології 2021 року набору**

№ з/п	Назва практики	Семестр	Тривалість практики		
			Кредитів ЄКТС	годин	тижнів
Виробнича практика					
1	Стажування з фаху	2	6	180	4
Переддипломна практика					
2	Переддипломна практика	3	6	180	4

1.1. Виробнича практика «Стажування з фаху»

Метою виробничої практики «Стажування з фаху» є закріплення фахових і загальних компетентностей, отриманих при вивченні теоретичного курсу освітньої програми та придбання первинного практичного досвіду; формування професійних, практичних умінь і навичок фахівця з інформаційних систем та

технологій, необхідних для успішної роботи та професійного розвитку в умовах діяльності ІТ компаній, що займаються розробленням, удосконаленням та впровадженням інформаційних систем різних видів та призначення.

Завдання виробничої практики «Стажування з фаху»:

- ознайомлення із організаційною структурою та діяльністю підприємств (окремих структурних підрозділів) в галузі ІТ;
- формування умінь і навичок роботи за фахом, набуття досвіду організаційної роботи в колективі;
- набуття вміння адаптації теоретичних положень, сучасного методичного інструментарію інформаційних технологій до умов та напрямків діяльності конкретного підприємства;
- отримання навичок аналізу об'єкта управління з точки зору інформаційної безпеки взагалі, з метою його розвитку та покращення на підставі застосування нових інформаційних технологій та сучасних інструментальних засобів;
- формування фахових умінь та практичних навичок в сфері використання інформаційних систем управління, архітектури та проектування інформаційних систем.

Проходження виробничої практики «Стажування з фаху» сприяє формування наступних *компетентностей*:

загальних:

- здатність до критичного осмислення проблем у галузі інформаційних технологій, аналізу та синтезу на відповідних рівнях;
- здатність до провадження дослідницької та інноваційної діяльності у галузі інформаційних технологій;
- здатність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і культурний рівень, будувати траєкторію професійного розвитку й кар'єри, продовжувати навчання з високим рівнем автономності;
- здатність здійснювати управління проектними роботами, організовувати командну роботу, проявляти ініціативу з удосконалення діяльності професійних колективів;

фахових:

- здатність до використання та розвитку методологій і технологій проектування та реалізації інформаційних систем;
- здатність застосовувати методичні та нормативні документи, пропозиції та проводити заходи щодо реалізації розроблених проектів і програм;

– здатність використовувати сучасні інформаційні системи та технології (виробничі, підтримки прийняття рішень, інтелектуального аналізу даних та інші), методики і техніки кібербезпеки під час виконання функціональних завдань та обов’язків;

– здатність розвивати, розгортати, експлуатувати наявні інформаційні системи, аналізувати показники їх функціональності та ефективності, визначати стратегію їх розвитку;

– здатність здійснювати планування, виконання проектних дій та прийняття проектних рішень в процесі управління проектуванням інформаційних систем, їх розгортанням, впровадженням, ефективною експлуатацією та розвитком;

– здатність ефективно вибирати належні напрями і відповідні методи для розв’язування задач в області інформаційних технологій та розподілених систем баз даних та знань;

– здатність управляти інформаційними ризиками організації на основі концепції інформаційної безпеки з використанням систем безпеки баз даних, мережевої безпеки та криптографічного захисту даних.

Проходження виробничої практики «Стажування з фаху» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти *програмних результатів навчання*:

– демонструвати знання методологій і технологій, процесів та стандартів проектування та реалізації інформаційних систем;

– демонструвати знання стандартів, методів, і технологій управління проектами створення, розгортання та розвитку інформаційних систем, основ управління ризиками та якістю проектів інформаційних систем, світового досвіду планування управління проектами інформаційних систем;

– визначати чинники уразливості інформаційних систем, загрози інформаційної безпеки, забезпечувати безпеку інформаційних систем, здійснювати її моніторинг, розробляти і впроваджувати заходи щодо запобігання порушення захисту інформації і доступу до даних, встановлювати, налагоджувати та супроводжувати технічні засоби захисту інформації;

– використовувати інструментарій проектування інтелектуальних систем і штучних нейронних мереж, засоби та технології їх реалізації, розробляти відповідне програмне забезпечення, що входить до складу інформаційних управляючих систем;

– розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу;

- здійснювати системний аналіз архітектури підприємства та його ІТ-інфраструктури, проводити розроблення та вдосконалення її елементної бази і структури.

- працювати в команді й ініціювати використання вмінь та навичок комунікативного менеджменту;

- практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

1.2. Переддипломна практика

Метою переддипломної є закріплення теоретичних знань, отриманих ними під час навчання, удосконалення компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти для застосування у професійній діяльності; уточнення концептуальних положень випускної кваліфікаційної роботи; закріплення практичних навичок наукового дослідження; розвиток навичок планування та проведення науково-дослідного експерименту, обумовленого завданнями кваліфікаційної роботи.

Завдання переддипломної практики:

- поглиблення й закріплення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності, набутих під час вивчення дисциплін циклу професійної та загальної підготовки;

- збір, систематизація та узагальнення первинних матеріалів з питань, які розробляються здобувачем вищої освіти при виконанні випускної кваліфікаційної роботи, тематика якої повинна відображати актуальні проблеми професійної діяльності та специфіку сфери ІТ;

- закріплення практичних навичок проведення аналітичних досліджень, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність підприємства;

- розробка та апробація на практиці оригінальних наукових пропозицій та ідей, які використовуються при підготовці випускної кваліфікаційної роботи, оволодінні сучасним інструментом науки для пошуку та інтерпретації інформації з метою її використання в процесі прийняття і обґрунтування проектних, технічних чи інших рішень;

- виконання індивідуальних завдань у розрізі тематики кваліфікаційної роботи.

Проходження *переддипломної практики* сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*.

Загальних:

- здатність до критичного осмислення проблем у галузі інформаційних технологій, аналізу та синтезу на відповідних рівнях;
- знання та розуміння сучасних наукових здобутків у сфері професійної діяльності
- здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;
- здатність здійснювати управління проектними роботами, організовувати командну роботу, проявляти ініціативу з удосконалення діяльності професійних колективів.

Спеціальних(фахових):

- здатність застосовувати методичні та нормативні документи, пропозиції та проводити заходи щодо реалізації розроблених проектів і програм;
- здатність використовувати сучасні інформаційні системи та технології (виробничі, підтримки прийняття рішень, інтелектуального аналізу даних та інші), методики і техніки кібербезпеки під час виконання функціональних завдань та обов'язків;
- здатність розвивати, розгортати, експлуатувати наявні інформаційні системи, аналізувати показники їх функціональності та ефективності, визначати стратегію їх розвитку;
- здатність здійснювати планування, виконання проектних дій та прийняття проектних рішень в процесі управління проектуванням інформаційних систем, їх розгортанням, впровадженням, ефективною експлуатацією та розвитком;
- здатність застосовувати методи та засоби обчислювального інтелекту для розроблення інтелектуальних інформаційних систем та технологій в різних галузях;
- здатність застосовувати інструменти управління проектами, у тому числі з використанням гнучких методів управління проектами.

Проходження *переддипломної практики* сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти *програмних результатів навчання*:

- демонструвати знання методологій і технологій, процесів та стандартів проектування та реалізації інформаційних систем;

- здатність використовувати поглиблені професійно-профільні знання та практичні навички для оптимізації проектування інформаційних систем будь-якої складності, для вирішення конкретних завдань проектування інтелектуальних інформаційних систем з управління об'єктами різної фізичної природи;
- демонструвати знання стандартів, методів, і технологій управління проектами створення, розгортання та розвитку інформаційних систем, основ управління ризиками та якістю проектів інформаційних систем, світового досвіду планування управління проектами інформаційних систем;
- здатність демонструвати знання і практичні навички програмування та використання прикладних і спеціалізованих комп'ютерних систем та середовищ для розв'язання задач проектування.
- моделювати високорівневі абстракції у наборах великих даних, здійснювати їх інтелектуальний аналіз і оперативну обробку, застосовувати інструментарій аналітики великих даних в процесі розв'язання прикладних задач;
- розробляти архітектуру зберігання і обробки великих даних, проектувати сховища великих даних для видобутку даних і знань, реалізовувати проекти з використанням великих даних;
- визначати чинники уразливості інформаційних систем, загрози інформаційної безпеки, забезпечувати безпеку інформаційних систем, здійснювати її моніторинг, розробляти і впроваджувати заходи щодо запобігання порушення захисту інформації і доступу до даних, встановлювати, налагоджувати та супроводжувати технічні засоби захисту інформації;
- розробляти план управління проектами розробки та впровадження інформаційних систем, застосовувати стандарти і методи управління проектами розробки та впровадження ІС на різних стадіях життєвого циклу;
- здійснювати системний аналіз архітектури підприємства та його ІТ-інфраструктури, проводити розроблення та вдосконалення її елементної бази і структури;
- практикувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування; демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Виробнича практика «Стажування з фаху»

Зміст практики визначається з урахуванням основних аспектів фахової діяльності в області розробки, застосування і впровадження інформаційних систем та технологій з метою розв'язання спеціалізованих завдань та проблем у галузі. Індивідуальне завдання пов'язується із більш детальним розкриттям теоретичних та практичних аспектів інформаційної діяльності згідно з тематикою та цілями виробничої практики.

Тема 1. Організаційно-технологічні аспекти виробничої діяльності підприємства (бази практики).

Ознайомлення зі структурою, головними завданнями і напрямками діяльності в сфері інформаційних систем та технологій підприємства, що є базою практики. Дослідження системи організації та особливостей функціонування фахових підрозділів підприємства у розрізі вирішуваних ними завдань. Ознайомлення з функціональними обов'язками керівників та спеціалістів різних рівнів у розрізі інформаційно-технологічної діяльності (вивчення положення про функціональний підрозділ; визначення складу робочих місць управлінського персоналу у функціональному підрозділі, посадові інструкції персоналу і виконувані функції, елементи корпоративної етики). Виявлення інформаційних зв'язків функціонального підрозділу – зовнішніх і внутрішніх, що виникають у процесі виконання функцій управління.

Тема 2. Аналіз особливостей застосування баз даних і систем управління базами даних в сфері діяльності підприємства (бази практики).

Ознайомлення з методами збору, обробки, збереження даних на підприємстві; технологічні аспекти формування баз даних та банків даних, системи обробки даних у розрізі застосування корпоративних та інших систем на підприємстві або компаніях-контрагентах. Ознайомлення на прикладах застосування сучасних методів інформаційних технологій роботи з даними для ефективних інформаційних систем на основі використання баз даних, баз знань та методів штучного інтелекту.

Тема 3. Дослідження рівня автоматизації діяльності підрозділів інформатизації підприємства (бази практики).

Заходи щодо підвищення рівня інформатизації, автоматизації бізнес-процесів, реінжинірингу бізнес-систем та бізнес-процесів підприємства або його контрагентів. Вивчення структури діючої автоматизованої інформаційної системи (АІС) управління об'єктом, виділивши в ній функціональну і забезпечуючу частини; проведення аналізу та надання характеристик функціональної і забезпечуючої частини АІС; виділення у функціональній

декомпозиції АІС функціональної підсистеми, що є об'єктом дослідження і аналізу відповідно до задачі; аналіз цілей створення підсистеми, складу задач, що реалізують ці цілі, методів їх рішення та інформаційні зв'язки. Виконання інформаційного аналізу, моделювання предметної області підсистеми і побудова її комплексної моделі по схемі «як є» – «як повинно бути». Отримання практичного досвіду роботи (шляхом моніторингу, спостереження або виконання окремих функцій) фахівця функціонального підрозділу та/чи на посаді фахівця відділу комп'ютеризації і інформаційних технологій підприємства (організації).

Розроблення пропозицій щодо вдосконалення та підвищення ефективності існуючих автоматизованих інформаційних систем (АІС) та організаційних заходів із застосуванням сучасних інформаційних систем й технологій. Аналіз можливостей використання інформаційного менеджменту в ході проектування та впровадження спроектованих ІС підприємством (базою практики).

Тема 4. Аналіз стану інформаційної безпеки на підприємстві.

Проведення загального аналізу об'єкта управління з точки зору інформаційної безпеки взагалі, з метою його розвитку та покращення на підставі застосування нових інформаційних технологій та сучасних інструментальних засобів. Проведення структурного аналізу вимог та напрямків реалізації питань інформаційної безпеки при використанні, впровадженні інформаційних систем різного призначення. Регламентування і дотримання правил захисту інформації у відповідності до нормативних вимог.

2.2. Переддипломна практика

Під час переддипломної практики студент не лише удосконалює передбачені програмою практики загальні та фахові компетентності, але основну увагу зосереджує на остаточному зборі інформації, практичного матеріалу з підприємства, що є базою практики, зосереджується на підготовці до написання основних розділів кваліфікаційної роботи, завершенні її проектної частини та апробації результатів за можливості та у відповідності до тематики роботи, а також виконує індивідуальне завдання. Основними темами (напрямами роботи) під час переддипломної практики є наступні.

Тема 1. Теоретичне обґрунтування обраної теми дослідження

Загальні теоретичні підходи до теми кваліфікаційної роботи з використанням інформаційних джерел із досліджуваної проблеми. Обґрунтування обраних підходів до аналізу та оцінки об'єкту проектування або функціонування та його предметної області. Проведення інформаційного аналізу та моделювання предметної області підсистеми. Обґрунтування

методології наукових досліджень, які використовуються здобувачем при розгляді теоретичних і практичних питань обраної наукової проблеми.

Тема 2. Аналітико-дослідницька частина

Збір та обробка інформації, у т.ч. із залученням усіх теоретичних знань, відповідного методичного інструментарію, широкого спектру програмно-технічних засобів, системного та прикладного програмного забезпечення, для представлення ґрунтовного аналізу фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах підприємства, що є базою переддипломної практики та середовища його функціонування.

Тема 3. Проєктно-рекомендаційна частина та апробація результатів

Проведення проєктних, розрахункових робіт, які є необхідними для кваліфікаційної роботи, оптимізації інформаційних систем та технологій з використанням відповідних методів і моделей. Розробка заходів щодо забезпечення якості виконуваної роботи. Визначення показників ефективності та результативності проведеного дослідження. Апробація проєктної частини кваліфікаційної роботи (у відповідності до визначеної тематики та за можливості в умовах підприємства). Виконання індивідуального завдання. Формування загальних висновків переддипломної практики.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми «Інформаційні управляючі системи та технології» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 126 Інформаційні системи та технології.

3.1. Базами практики можуть бути сучасні суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади, місцевого самоврядування та громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України, в порядку встановленому чинним законодавством та за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики для відповідної освітньо-професійної програми, спеціальності та ступеня вищої освіти.

3.2. Виробнича практика «Стажування з фаху» та переддипломна практика проводяться на базах практик. Договори про проведення практики здобувачів вищої освіти, укладені з базами практик, є юридичною основою для проведення практики. Тривалість дії договорів про проведення практики здобувачів вищої освіти погоджується договірними сторонами.

3.3. Підприємства (установи, організації, тощо), які залучають для проведення виробничих практик та переддипломної практики здобувачів вищої освіти, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрямом діяльності яких відповідає освітньо-професійній програмі спеціальності, за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у ПДАУ;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- можливість наступного працевлаштування випускників ПДАУ (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою спеціальності кафедра може встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображається у відповідній програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми «Інформаційні управляючі системи та технології» ступеня вищої освіти магістр спеціальності 126 Інформаційні системи та технології, є:

- розробка наскрізної та робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики здобувачів вищої освіти між ПДАУ та підприємствами (установами, організаціями, тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка інформації для баз практики щодо обсягів, змісту, термінів практики здобувачів вищої освіти, потреби в обладнанні та матеріалах;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановних зборів зі здобувачами вищої освіти;

- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практик покладається на ректора Університету. Загальну організацію практик та контроль за їх проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, в навчально-науковому інституті – директор, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Виробнича (переддипломна) практика студентів проводиться у виробничих умовах у період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики. Такі види практики можуть проводитися групами або індивідуально на підприємствах (в організаціях, установах тощо). Кожен зі студентів знаходиться у ролі практиканта, помічника керуючого відповідними структурними підрозділами бази практики.

Здобувачі вищої освіти можуть направлятись на практику до підприємств (організацій, установ), з якими укладено договори про підготовку фахівців або туди, де вони після закінчення Університету будуть працевлаштовані.

За наявності вакантних місць, керівники баз практик своїм наказом можуть зараховувати здобувачів вищої освіти на конкретні робочі місця, якщо робота на цих посадах відповідатиме вимогам програми практики (технічні фахівці в галузі обчислювальної техніки, системні адміністратори та адміністратори комп'ютерних мереж, техніки-програмісти), а за відсутності робочих місць – практикантами і помічниками працівників.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту

роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої (переддипломної) практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої (переддипломної) практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу (переддипломну) практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановні збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;

- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
 - виконувати завдання, передбачені програмою практики;
 - підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження виробничої (переддипломної) практики студентом подається звіт із практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики.

Звіт із виробничої (переддипломної) практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої (переддипломної) практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої (переддипломної) практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів із практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики. Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, науково-практичних конференціях, круглих столах та інших заходах, на які можуть бути запрошені представники баз практики, роботодавці, а загальні підсумки – на вченій раді навчально-наукового інституту та Університету.

